Shivaji University, Kolhapur
Question Bank for Mar 2022 (Summer) Examination
Subject Code : 75774 Subject Name : Marathi
Paper No : XV (DSE-E 129) (मराठी भाषा व अर्थार्जनाच्या संधी)

प्रश्न 1) योग्य पर्याय निवडा

1) जनसंवादासाठी वापरण्यात येणा-या माध्यमांना काय म्हणतात ?
अ) समाजमाध्यमे ब) जनमाध्यमे क) लोकमाध्यमे ड) नवमाध्यमे

2) वृत्तपत्राकडे येणारा मजकूर तपासून तो निर्दोष, नेमका व प्रभावी करण्याच्या प्रक्रियेस काय म्हणतात ?
अ) संपादन ब) स्तंभलेखन ड) बातमीलेखन क) अग्रलेख

3) एखाद्या व्यक्तीच्या कार्याचे नेमक्या शब्दांत गौरव करण्याच्या लेखनप्रकारास काय म्हणतात ?
अ) शब्दांकन ब) मुलाखत क) मानपत्र ड) चरित्रलेखन

4) एखाद्या व्यक्तीशी संवाद साधून त्यांचे विचार, मनोगत शब्दबद्ध करण्याच्या लेखनप्रकारास काय म्हणतात?
अ) वृत्तांकन ब) शब्दांकन क) ब्लॉगलेखन ड) मानपत्र लेखन

5) विशिष्ट विषयावरील वास्तव, सत्य माहिती चित्रित करणाऱ्या कलाकृतीस काय म्हणतात ?
अ) लघुपट ब) चरित्रपट क) रूपक ड) माहितीपट (डॉक्युमेंटरी)

6) उत्पादक, विक्रेता व ग्राहक यांच्यामध्ये समन्वय साधण्याचे माध्यम कोणते ?
अ) जाहिरात ब) भाषा क) तंत्रज्ञान ड) पैसा

7) वस्तू व सेवा यांच्या उत्पादनापासून ते त्यांच्या उपभोगापर्यंत त्यांना प्रवाहित ठेवण्यासाठी केल्या जाणा-या व्यावसायिक प्रक्रियेस काय म्हणतात ?
अ) वितरण ब) विपणन क) सेवा ड) बाजारपेठ

8) ग्राहक सेवा केंद्रामध्ये कार्यरत कर्मचा-यांसाठी कोणते कौशल्य आवश्यक असते ?
अ) भाषिक कौशल्य ब) विपणन क) तांत्रिक ड) अनुवाद

9) 'भाषांतर ही एका संहितेचे एका भाषिक, सांस्कृतिक आवरणातून दुस-या भाषिक, सांस्कृतिक आवरणात स्थानांतरण करण्याची द्वैभाषिक प्रक्रिया आहे' असे कोणी म्हटले आहे?
अ) सदा क-हाडे ब) चंद्रशेखर जहागीरदार क) भालचंद्र नेमाडे ड) वसंत बापट

10) भारतीय भाषांमध्ये साहित्याच्या अनुवादाचे कार्य कोणती संस्था करते ?
अ) साहित्य अकादमी ब) विद्यापीठ अनुदान आयोग
क) भारतीय प्रगत अध्ययन संस्था ड) राज्य मराठी विकास संस्था

11) मुद्रित मजकूर अधिकाधिक निर्दोष होण्यासाठी काय केले जाते ?
अ) संपादन ब) मुद्रितशोधन क) जुळणी ड) सजावट

12) मुद्रितशोधनाचे काम करणा-यास काय म्हणतात ?
अ) जुळारी ब) संपादक क) प्रकाशक ड) मुद्रितशोधक

13) मुद्रितशोधककाकडे कोणता गुण असावा?
अ) भाषा व लेखनविषयक नियमांचे ज्ञान ब) प्रामाणिकपणा
क) खिलाडू वृत्ती ड) प्रसिद्धीलोलुपता

14) वाणिज्यविषयक मुद्रितशोधनामध्ये कोणत्या बाबीस महत्त्व असते?
अ) रचनातंत्र ब) आशय क) टंक ड) शैली

15) मुद्रितशोधनामध्ये मुद्रिताचे किमान किती वेळा वाचन केले जाते?

अ) दोन ब) तीन क) चार ड) पाच

16) भारत सरकारच्या सेवेतील विविध पदासाठी पक्षाचे आयोजन कोण करते?

अ) संघ लोकसेवा आयोग ब) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
क) केंद्रीय कर्मचारी चयन मंडळ ड) कार्मिक मंत्रालय

17) महाराष्ट्र शासनाच्या सेवेतील विविध पदांसाठी परीक्षा कोण घेते ?

अ) केंद्रीय लोकसेवा आयोग ब) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
क) सामान्य प्रशासन विभाग ड) कर्मचारी भरती मंडळ

18) स्पर्धा परीक्षांच्या तयारीमध्ये कोणती बाब महत्वाची असते?

अ) वेळेचे व्यवस्थापन ब) आर्थिक परिस्थिती क) कोचिंग क्लास ड) इंटरनेट

19) एखाद्या विषयाच्या विविध पैलूंचा परिचय होण्यासाठी कोणती पद्धत उपयुक्त ठरते

अ) वेळेचे व्यवस्थापन ब) गटचर्चा क) टिपणे ड) मुलाखत

20) मुलाखतीस जाताना कोणती बाब सर्वाधिक महत्त्वाची असते?

अ) आत्मविश्वास ब) केशभूषा क) वेषभूषा ड) नम्रपणा

21) खालीलपैकी मानवाची मुलभूत गरज कोणती ?

अ) संवाद ब) मोबाईल क) संगणक ड) हसणे

22) संज्ञापनाचे साधारणतः किती प्रकार पडतात ?

अ) दोन ब) तीन क) चार ड) सहा

23) स्वतःशी साधलेल्या संवादाला काय म्हणतात ?

अ) मीसंवाद ब) मनसंवाद क) आत्मसंवाद ड) जीवसंवाद

24) खालीलपैकी कोणते मुद्रीत माध्यम नाही ?

अ) आकाशवाणी ब) पुस्तक क) वृत्तपत्र ड) मासिक

25) बहुजन हिताय बहुजन सुखाय हे घोषवाक्य कोणाचे आहे ?

अ) चित्रवाणी ब) आयुर्विमा महामंडळ क) आकाशवाणी ड) टाटा मोटर्स

26) व्हॉक्सपॉप या शब्दाचा अर्थ काय ?

अ) लोकांचा आवाज ब) व्हॅक्सीन क) बातमीदाराचा आवाज ड) नेत्याचा आतला आवाज

27) रेडिओवरील नाटकाला काय म्हणतात ?

अ) आकाशवाणी नाट्य ब) नभोवाट्य क) पथनाट्य ड) न-नाट्य

28) आकाशवाणीवरील बातम्यांची संहिता लिहित असताना कोणत्या प्रयोगाचा वापर करतात?

अ) कर्तरी प्रयोग ब) कर्मणी प्रयोग क) भावे प्रयोग ड) यापैकी नाही

29) एखाद्या घटनेनंतर त्या क्षेत्राशी निगडीत व्यक्तीच्या समुहाशी वार्ताहर चर्चा करतो, त्याला काय म्हणतात ?

अ) वॉल्क थ्रू ब) चौपाल क) वर्णन ड) रोखठोक

30) विपणनामध्ये कोणती गोष्ट केंद्रबिंदू मानली जाते ?

अ) वस्तू ब) ग्राहक क) विक्रेता ड) संघटना

31) एका भाषेत सांगितलेली माहिती पुन्हा समानरूपाने दुस-या भाषेत नेण्याच्या प्रक्रीयेला काय म्हणतात ?

अ) पुनर्लेखन ब) अनुवाद क) माध्यमांतर ड) रूपांतर

32) भारतात टंकलेखन यंत्राची निर्मिती कोणत्या कंपनीने केली ?

अ) मायक्रोसॉफ्ट ब) सॅमसंग क) गोदरेज ड) सोनी

33) मराठी शुद्धलेखन प्रदीप हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे ?

अ) यास्मिन शेख ब) अरुण फडके क) द. न. गोखले ड) मो. रा. वाळंबे

प्रश्न 2) दीर्घोत्तरी प्रश्न

1) स्तंभलेखनाचे स्वरूप सांगा
2) आकाशवाणीवरील निवेदनाचे स्वरूप व पद्धती सांगा
3) अनुवादाची संकल्पना, स्वरूप व प्रकार सांगा.
4) उद्योग व सेवा क्षेत्रातील अर्थार्जनाच्या संधी व त्यासाठीची कौशल्ये विशद करा.
5) विपणनासाठी कोणते घटक विचारात घ्यावे लागतात, ते सांगा.
6) अनुवादाचे काम करणा-या संस्था, क्षेत्रे यांचा परिचय करून द्या.
7) अनुस्वाराचे प्रमाणलेखनविषयक नियम सांगा.
8) प्रमाणलेखनाचे -ह्स्वदीर्घविषयक नियम सांगा.
9) स्पर्धा परीक्षांमध्ये यशस्वी होण्यासाठी कोणकोणत्या कौशल्यांची आवश्यकता असते?
10) मुलाखतीची पूर्वतयारी कशी करावी, ते सांगून मुलाखतीची काही तंत्रे विशद करा.
11) संपादन प्रक्रियेचे स्वरूप सविस्तर लिहा.
12) आकाशवाणीवरील कार्यक्रमांचे स्वरूप स्पष्ट करा.
13) आकाशवाणीवरील कृषिविषयक, महिलांविषयक कार्यक्रमाचे स्वरूप सोदाहरण स्पष्ट करा.
14) चित्रवाणीवरील बातमीलेखनाचे स्वरूप सविस्तर लिहा.
15) उद्योग व सेवाक्षेत्रांतील अर्थार्जनाच्या संधी सविस्तर लिहा.
16) विपणनातील संवादकौशल्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
17) अनुवाद क्षेत्रातील अर्थार्जनाच्या संधी सविस्तर लिहा.
18) मुलाखतीचे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) लघुत्तरी प्रश्न

1) वृत्तपत्रासाठी बातमीलेखन करताना कोणती दक्षता घ्यावी?
2) तुमच्या महाविद्यालयातील वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभाची वृत्तपत्रासाठी बातमी तयार करा
3) तुमच्या आवडत्या कोणत्याही वस्तूची वृत्तपत्रासाठी जाहिरात तयार करा
4) तुमच्या परिसरात घडलेल्या महत्त्वपूर्ण घटनेची आकाशवाणीसाठी बातमी तयार करा.
5) अनुवादासाठी कोणत्या कौशल्यांची गरज आहे, ते सांगा.
6) विपणनासाठी (मार्केटिंग) संवाद कौशल्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
7) वस्तू व सेवा क्षेत्रांमध्ये भाषिक कौशल्यांमुळे कोणत्या बाबी साध्य करता येतात ?
8) मुद्रितशोधनाची पद्धती विशद करा.
9) संगणकीय मुद्रितशोधनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
10) मुद्रितशोधनाचे प्रकार सांगा.
11) स्पर्धा परीक्षांच्या तयारीसाठी संदर्भ साहित्याचे वाचन कसे करावे?
12) व्यक्तिच्या अनुभवाचे शब्दांकन करताना कसे केले जाते, थोडक्यात लिहा.
13) आकाशवाणीवरील शैक्षणिक कार्यक्रमांचे स्वरूप सांगून हे कार्यक्रम लिहिताना कोणती काळजी घ्यावी, ते लिहा.
14) जागतिकीकरणामधील अर्थार्जनासाठी भाषिक कौशल्याचे महत्त्व लिहा.
15) अनुवादाचे प्रकार थोडक्यात लिहा.
16) प्रमाणलेखनाचे अनुस्वार विषयक नियम सोदाहरण लिहा.
17) तुमच्या परिसरात घडलेल्या महत्त्वपूर्ण घटनेची आकाशवाणीसाठी बातमी तयार करा.
18) प्रत्यक्ष मुलाखतीला जाताना कोणत्या गोष्टींकडे लक्ष पुरवावे ?

प्रश्न 4) टीपा लिहा

1) जनमाध्यमे
2) मुद्रित माध्यमे
3) जाहिरात क्षेत्रातील संधी
4) मानपत्राचे स्वरूप
5) आकाशवाणीवरील निवेदन लिहिताना घ्यावयाची काळजी
6) आकाशवाणीवरील बातमीपत्राची संहिता लिहिण्यासाठीची मार्गदर्शिका
7) चित्रवाणीवरील निवेदकाचे गुण
8) ग्राहक सेवाकेंद्रे
9) अनुवादाची परिभाषा
10) पीपीटीचे स्वरूप
11) मुद्रितशोधनाच्या खुणांचा तक्ता
12) मुद्रितशोधनाचे प्रकार
13) मराठी टंकलेखनाचे स्वरूप
14) गटचर्चेची उपयुक्तता
15) मुद्रितशोधकाची गुणवैशिष्ट्ये
16) स्पर्धा परीक्षाच्या तयारीसाठी वेळेचे व्यवस्थापन
17) आकाशवाणीवरील निवेदकाची गुणवैशिष्ट्ये
18) मुद्रितशोधनाचे महत्त्व
19) युनिकोड म्हणजे काय
20) स्पर्धा परीक्षांसाठीची टिपणे